

Kogukondade arendamine
1. Strateegia meetme nimetus
Kogukondade arendamine
2. Rakendamise vajaduse lühikirjeldus:
Hea elukeskkonna osaks on mitmesuguste teenuste kättesaadavus, turvalisus ja looduse hea seisund. Teenuste kättesaadavus on hajaasustusega maapiirkondades aga raskendatud. Samas on tegemist olulise tingimusega selleks, et inimesed seal elada sooviksid. Seetõttu on maaelu positiivse kuvandi loomise ja säilitamise vaates oluline toetada mitmesuguste (kogukonna)teenuste, samuti sportimis- ja vaba aja veetmise võimaluste ning kultuuritegevuse elavdamist ja loomist – investeeringuid elukeskkonda. Samavõrra on tähtis turvaline ja looduskaunis keskkond.
3. Strateegia meetme eesmärk ja saavutatav tulemus
Eesmärk: Hiiumaal on aktiivsed ja uuenduslikud kogukonnad.
Meede panustab „Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika Eesti strateegiakava aastateks 2023-2027“ erieesmärkidesse:
• edendada tööhõivet, majanduskasvu, sotsiaalset kaasatust ja maapiirkondade arengut, sealhulgas biomajandust ja säästvat metsamajandust;   • panustada elurikkuse kaitseks, edendada ökosüsteemi teenuseid ning säilitada elupaiku ja maastikke;   • panustada kliimamuutuste leevendamisse ja nendega kohanemisse ning säästvasse energiasse.
Meede panustab LEADER fookustesse ja eesmärkidesse:
• kohalike kogukondade, elanike ning noorte tulevikuliidrite võimestamine;   • teenuste kättesaadavuse parandamine, sh läbi kogukonnateenuste arendamise;   • keskkonna- ja kliimasõbralike (sh bio- ja ringmajandust propageerivate) lahenduste väljatöötamine ja rakendamine;   • maaelu positiivse kuvandi säilitamine ja propageerimine, sh arukate külade edendamine;   • uuenduslike lahenduste leidmise ja kasutuselevõtmise soodustamine sh kogukonnateenuste arendamisel ning kohaliku tasandi valitsemise parendamine läbi erinevate osapoolte kaasamise.
Meede aitab kaasa Maaelu arengu Euroopa Põllumajandusfondi (EAFRD) sihtvaldkondade saavutamisse:
1A) innovatsiooni ja koostöö toetamine ning teadmistebaasi arendamine maapiirkondades;
6B) maapiirkondade kohaliku arengu soodustamine;
6C) info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kättesaadavuse, kasutamise ja kvaliteedi parandamine maapiirkondades.
4. Toetatavad tegevused
• Investeeringud ehitistesse, rajatistesse, taristusse, sisustusse, seadmetesse jne, sh taastuvenergia lahendustesse oma tarbeks   • Investeeringud Hiiumaa kui külastuskeskkonna arendamisse (viidad, puhkealad jms)   • Investeeringuga seotud järelevalvetegevused   • Investeeringut ette valmistavad tegevused, kui investeering viiakse ellu sama projekti raames ja ettevalmistava tegevuse maht ei ületa 10% projekti kogumaksumusest   • (Kogukonna)teenuste arendamine   • Turvalisuse tõstmine maal ja merel   • Looduskeskkonna seisundi parandamine
§ 25. Projektitoetuse raames toetatava tegevuse abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud   LEADERi kohaliku arengu strateegia 2023–2027 rakendamine–Riigi Teataja

5. Sihtrühm

Hiidlaste Koostöökogu tegevuspiirkonnas tegutsevad MTÜ-d, SA-d ja Hiiumaa Vallavalitsus.

6. Nõuded toetuse taotlejale ja toetuse saajale

- Tegevus tuleb ellu viia Hiidlaste Koostöökogu tegevuspiirkonnas või peab see olema suunatud piirkonna hüvanguks.
- Toetuse taotleja saab ühes voorus esitada ühe taotluse.
- Koostööle suunatud projekt peab hõlmama vähemalt ühte partnerit.
- Toetuse taotlejal ei või olla taotlemise hetkel pooleli sama meetme projekti.
- Toetuse saaja kohustub projekti elluviimist alustama hiljemalt 9 kuu jooksul ja projekt tuleb ellu viia kuni kahe aasta jooksul arvates PRIA poolt projektitaotluse rahuldamise otsuse tegemisest.
- Toetuse saaja kohustub projektitoetusega ehitatava objekti või soetatava objekti võtma sihtotstarbeliselt kasutusse kahe aasta jooksul arvates PRIA poolt projektitaotluse rahuldamise otsuse tegemisest.

§ 23. Nõuded projektitoetuse taotlejale

[LEADERi kohaliku arengu strateegia 2023–2027 rakendamine–Riigi Teataja](#)

§ 33. Projektitoetuse saajale esitatavad toetatava tegevuse elluviimise ja kestuse nõuded

[LEADERi kohaliku arengu strateegia 2023–2027 rakendamine–Riigi Teataja](#)

- **Taotlus esitatakse e-PRIA keskkonnas**
  - **Taotlusega koos esitatakse järgnevad dokumendid:**
    - hinnapakkumised
    - kui toetuse summa ületab 10 000 eurot, tuleb investeringu puhul taotluses täiendavalt välja tuua tasuvusanalüüs (põhisisu, mis sisaldab: eesmärkide saavutamine, rahastamisallikad, kulude analüüs, mõju hindamine, riskianalüüs).
    - projekti elluviimise ajakava
    - lisaks § 29. Nõuded projektitaotlusele – lõige 3
- [LEADERi kohaliku arengu strateegia 2023–2027 rakendamine–Riigi Teataja](#)

7. Makstava toetuse maksimaalne suurus ja määr

- **Minimaalne: 3 000 EUR**
- **Maksimaalne: 100 000 EUR**
- **15%** minimaalne toetuse määr
Kuni 90% toetatava tegevuse abikõlbliku kulu maksumusest mittetulundusühingule, sihtasutusele ja kohaliku omavalitsuse üksusele
- **Kuni 60%** protsenti toetatava tegevuse abikõlbliku kulu maksumusest VKE-le, mittetulundusühingule, sihtasutusele ja kohaliku omavalitsuse üksusele, kui kavandatud tegevus on suunatud ettevõtluse arendamiseks;
- **Kuni 30%** toetatava tegevuse abikõlbliku kulu maksumusest, väikelaeva, maastiku- ja mootorsõiduki, välja arvatud liikurmasina soetamiseks VKE-le, mittetulundusühingule ja sihtasutusele
- **Vähese tähtsusega abi;**
Ühele ettevõtjale antava vähese tähtsusega abi kogusumma ei tohi mis tahes kolme aasta pikkuse ajavahemiku jooksul ületada 300 000 eurot.
KOMISJONI MÄÄRUS (EL) 2023/2831 Artikkel 3, lõige 2
jääki kontrolli [siit](#)

§ 27. Projektitoetuse määr ja suurus

[LEADERi kohaliku arengu strateegia 2023–2027 rakendamine–Riigi Teataja](#)

8. Projektide näitajad ja sihtväärtused aastaks 2029

Väljundnäitajad:

- Uute vaba aja veetmise võimaluste arv 5
- Täiendatud vaba aja veetmise võimaluste arv 5
- Taastuenergia lahenduste arv 4
- Kogukonnateenuste arv 2
- Turvalisust tõstvate projektide arv 10

Tulemusnäitajad:

Möödik	Sihttase 2029
Selliste tegevuste (projektide) arv, mis aitavad kaasa keskkonnasäästlikkusele ning kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise eesmärkide saavutamisele maapiirkondades (R.27)	5
Nende maapiirkondade elanike osakaal, kes saavad kasu paremast juurdepääsust teenustele ja taristule ÜPP toetuse kaudu (R.41)	20% (u 2000 inimest) ¹

9. Hindamiskriteeriumid

Osa	Kriteerium ja osakaal	Kirjeldus	Skaala (0–3)
Asjakohasusega seotud kriteeriumid (kokku 30%)	Taotluse sidusus strateegia visiooni ja eesmärkidega (15%)	Hinnatakse, kas ja kuidas on taotlus seotud visiooni ja eesmärkidega – kas ja mil määral aitab projekt elluviimine nende saavutamisele kaasa	0 – Taotlus ei ole strateegiaga seotud ² 1 – Taotlus on strateegiaga vähesel määral seotud 2 – Taotlus on strateegiaga enamjaolt seotud 3 – Taotlus tuleneb otseselt strateegia visioonist ja eesmärkidest
	Taotluse sidusus valla ja/või küla arengueesmärkidega (5%)	Hinnatakse, kas ja kuidas tuleneb taotlus valla ja/või küla arengueesmärkidest või tunnetatud vajadustest – kas vajadust projekti elluviimiseks on kogukonnas ja/või vallas tunnetatud	0 – Taotlus ei ole valla ega küla arengueesmärkidega seotud 1 – Taotlus on suunatud kitsalt ühele sihtgrupile 2 – Taotluse sihtgrupp on laiapõhjaline, vajadust tunnetatakse paljude poolt 3 – Taotlus tuleneb otseselt valla ja küla arenguvajadustest

¹ Arvestuse aluseks on tegevuspiirkonna elanike arv rahvastikuregistri andmetel. 2023. 1. jaanuari seisuga elas Hiiumaal 9758 inimest. Sellest on arvestatud vastav protsent ja saadud kasusaajate arv.

² Kui taotlus saab selle kriteeriumi (sidusus strateegiaga) raames koondindeks 0, ei kuulu projekt rahastamisele.

	Taotluse panus meetme väljundnäitajate täitmisesse (5%)	Hinnatakse, kas ja kuivõrd panustab projekt konkreetse meetme väljundnäitajate sihttasemetele saavutamise	0 – Taotlus ei panusta ühtegi väljundnäitajasse 1 – Taotlus panustab ühte väljundnäitajasse 2 – Taotlus panustab rohkem kui ühte väljundnäitajasse 3 – Taotlus panustab kõiki konkreetse meetme väljundnäitajatesse
	Panus taotlejate ringi laiendamise (5%)	Hinnatakse, kas taotleja on eelmisel või sellel perioodil toetust saanud	0 – Taotleja on saanud toetust nii eelmisel kui sellel perioodil 1 – Taotleja on saanud toetust sellel, kuid mitte eelmisel perioodil 2 – Taotleja on saanud toetust eelmisel, kuid mitte sellel perioodil 3 – Taotleja ei ole saanud toetust eelmisel ega sellel perioodil
Läbivate teemadega seotud kriteeriumid (kokku 30%)	Projekti roheline (10%)	Hinnatakse, kas ja kuivõrd panustab projekt keskkonna- ja kliimasõbralike (sh bio- ja ringmajandus) lahenduste väljatöötamisesse (sh näiteks kohalike ressursside kasutamine, taastuvenergia rakendamine, taaskasutus, ringmajandus jms)	0 – Taotlus ei panusta üldse keskkonna- ja kliimasõbralike lahenduste väljatöötamisesse 1 – Taotlus panustab keskkonna- ja kliimasõbralike lahenduste väljatöötamisesse vähesel määral 2 – Taotlus panustab keskkonna- ja kliimasõbralike lahenduste väljatöötamisesse osaliselt 3 – Taotlus on keskkonda taastav ja kliimasõbralik
	Projekti uuenduslikkus (10%)	Hinnatakse, kas ja mil määral on tegemist uuendusliku lähenemisega ³	0 – Taotlus ei ole uuendusliku iseloomuga 1 – Taotlus on uuendusliku iseloomuga taotleja jaoks

³ Uuenduslikkuse all mõistetakse uue tehnoloogia, protsessi vms kasutusele võtmist.

Kestlikkusega seotud kriteeriumid (kokku 20%)			2 – Taotlus on uuenduslik Hiiumaal 3 – Taotlus on uuenduslik ka väljaspool Hiiumaad
	Projekti koostöisus (10%)	Hinnatakse, kas projekti elluviimine ja/või tulemuste kasutamine toimub koostöös, samuti kas projekti elluviimise järgselt tekivad koostöösidemed	0 – Taotleja viib projekti ellu ilma partneriteta, tulemused on kuuluvad üksnes taotlejale⁴ 1 – Projekti elluviimine toimub koostöö omas sektoris/valdkonnas, kaasatud on vähemalt 1 partner 2 – Projekti elluviimine toimub vähemalt kahe sektori koostöös, kes kõik saavad projektist kasu, kaasatud on enam kui 1 partner 3 – Projekt viiakse ellu 3 sektori sisulises koostöös, tulemused on mõeldud kõikidele kasutamiseks
	Projekti tulemuste kestlikkus (10%)	Hinnatakse, kas ja mil määral on projekti tulemused tagatud peale toetusrahade lõppemist, kuidas on kaetud objektide majanduskulude katmine, vajalik kliendibaas vms	0 – Tegevused lõppevad projekti lõpuga, investeringuobjekti edasine ekspluateerimine ei ole läbi mõeldud 1 – Projekti tulemused on vähesel määral kestlikud 2 – Projekti tulemused on enamjaolt kestlikud 3 – Projekti tulemused on arusaadavalt jätkusuutlikud (näiteks teenuse osutamine jätkub ka peale projekti lõppu ilma täiendava toetusvajaduseta). Rajatud investeringuobjektide edasine ekspluateerimine on läbi mõeldud ja tõepärane
	Realistlikkus (10%)	Hinnatakse, kas projektis kavandatud tulemuste saavutamine ning eelarve ja ajakava on selged ning realistlikud	0 – Tulemuste saavutamine ei ole usutav, ajakava ja eelarve on ebarealistlikud 1 – Tulemuste saavutamine on vähesel määral usutav

⁴ Partnerina ei käsitleta teenuseosutajat, kauba tarnijat või ehitajat.

			2 – Tulemuste saavutamine on enamjaolt usutav 3 – Projekti eelarve on põhjendatud (nt hinnapakkumistega kaetud), ajakava on realistlik. Projekti tulemuste saavutamine on usutav
Kvaliteediga seotud kriteeriumid (kokku 20%)	Taotluse kvaliteet (10%)	Hinnatakse taotluse kvaliteeti – osade omavahelist sidusust, keelelist ja vormistuslikku korrektsust, asjakohaste lisade olemasolu	0 – Taotluse osad ei ole üksteisega loogiliselt seotud, tekst on raskesti mõistetav, keeleliselt ebakorrektn 1 – Taotluse osad on üksteisega vähesel määral seotud, tekst on ebakorrektn ja üldjoontes mõistetav 2 – Taotluse osad on üksteisega üldiselt seotud, tekst on enamjaolt mõistetav ja korrektn 3 – Projekti eesmärgid, tegevused ja tulemused on omavahel loogiliselt seotud. Taotlus on koostatud keeleliselt ja vormiliselt korrektselt, sisaldades asjakohaseid lisadokumente
	Taotleja võimekus (5%)	Hinnatakse taotleja võimekust projekti ellu viia, sh, kuid mitte ainult varasem kogemus, majanduslik võimekus, kompetentsus	0 – Taotleja ja/või tema meeskonnaliikmete võimekus projekti ellu viia on väga väike – varasemad kogemused puuduvad, võimalik kulude suurenemine tingib tõenäoliselt projekti katkestamise, meeskonnaliikmetel puuduvad projekti elluviimiseks vajalikud teadmised ja oskused 1 – Taotlejal ja/või tema meeskonnaliikmetel on osaline võimekus projekti ellu viimiseks 2 – Taotlejal ja/või tema meeskonnaliikmetel on üldiselt võimekus projekti ellu viimiseks olemas 3 – Taotlejal ja/või tema meeskonnaliikmetel on varasem

			kogemus projektide elluviimisel, võimekus tagada omafinantseering või isegi katta kallinemine, olemas on vajalikud teadmised ja oskused projekti tulemuslikuks elluviimiseks
	Omafinantseeringu osakaal (5%)	Hinnatakse, kui võrd on taotleja valmis panustama suurema omafinantseeringuga, kui on minimaalselt nõutud	0 – Taotleja omafinantseering on minimaalselt meetmes nõutav 1 – Taotleja omafinantseering ületab meetmes minimaalselt nõutavat 5% võrra 2 – Taotleja omafinantseering ületab meetmes minimaalselt nõutavat 10% võrra 3 – Taotleja omafinantseering ületab meetmes minimaalselt nõutavat enam kui 10% võrra
		Kokku maksimaalsed punktid : 3.00 Lävend: Kui taotlus saab koondindeks 1,6 või vähem, seda ei rahuldata.	